

Корнівська В. О.
доктор економічних наук,
старший науковий співробітник сектору цифрової економіки
відділу економічної теорії,
Державна установа "Інститут економіки та прогнозування
Національної академії наук України"
м. Київ, Україна

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-558-0-17>

ЦИФРОВІ ФІНАНСИ РОЗВИТКУ ДЛЯ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Цифровий фінансовий розвиток в Україні характерний укоріненою зосередженістю фінансових установ на наданні цифрових фінансових послуг споживчого контексту. Це є традиційним для початкових етапів еволюції цифрових фінансів в країнах, що розвиваються.

Водночас світові тенденції розвитку цифрових фінансових інституцій свідчать про активну переорієнтацію цифрового фінансування на сфери бізнес-кредитування, фінансування малих та середніх підприємств, створення нових механізмів інвестування у традиційні галузі та «зелену» економіку. Особливо актуальними стають цифрові платформи для адаптації цифрових інновацій до унікальних потреб різних галузей, підприємств та інноваційних проєктів на основі державно-приватного партнерства.

Сьогодні все більше дискутується питання про *цифрові фінанси розвитку*, які поєднують інноваційні цифрові фінансові рішення із соціоінституційними стандартами фінансування, гармонізують державні та приватні зусилля для стимулювання інвестиційних вливань у новітні економічні, екологічні та соціальні рішення.

Критичною потребою української держави в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення є переформатування економіки з урахуванням довгострокових цілей економічного розвитку за зростаючої геополітичної, геоекономічної, фінансової невизначеності.

У цих умовах наріжною стає ідентифікація на основі світового досвіду та створення на підставі національних соціоінституційних та економічних пріоритетів фінансових установ, які є здатними до організації відновлювальних процесів на підґрунті внутрішньої

спроможності українського суспільства до регенерації. Це стає особливо важливим в умовах зростаючої залежності повоєнної стабілізації від зовнішньої допомоги, що створює загрози реалізації економічного суверенітету.

Державна політика у фінансовій сфері має бути сконцентрована на створенні інноваційних цифрових фінансових рішень для інвестування у повоєнну відбудову української економіки у максимально прозорому, прогнозованому та солідарному форматі для створення інвестиційного середовища довіри. Відновлювальні процеси мають сполучатися з розбудовою нової економіки, заснованої на нових технологіях, що потребують нових підходів до фінансування та регулювання. Прийнятий 8 жовтня 2025 р. Закон України «Про Національну установу розвитку» створює державну спеціалізовану установу розвитку з метою фінансової підтримки МСП та відбудови країни [1]. Інституція використовується для надання кредитів, гарантій, участі міжнародних інвесторів. Водночас Закон не враховує виключної ролі цифрових фінансів розвитку у забезпеченні підтримки не тільки традиційних галузей, а й передових секторів; сьогодні актуалізується технологічне фінансування, «зелене» фінансування та інклюзивне фінансування.

Перевагами цифрових фінансів розвитку є:

- прозорість та швидкість фінансування;
- зниження трансакційних витрат;
- кращий контроль за використанням коштів;
- уникнення корупції;
- інклюзивність – участь малого бізнесу та громад;
- інтеграція зі стандартами ЄС.

Світовий досвід впровадження проєктів фінансових інститутів, що можуть бути кваліфіковані як цифрові фінанси розвитку, показує виключну необхідність активізації роботи у цьому напрямку для автоматизації надання кредитів, грантів, AI-аналізу ризиків, аудиту.

З метою підвищення доступності фінансування для бізнесу, громад, стартапів; забезпечення прозорості, ефективності, відстежуваності коштів розвитку; пришвидшення впровадження інновацій у державному і приватному секторах; підвищення ефективності та контрольованості інвестицій; уникнення корупції та нецільового використання інвестиційних коштів, – необхідним є дослідження найкращих світових практик впровадження цифрових фінансів розвитку, обґрунтування їх використання в українській системі фінансово-інституційних координат,

зважаючи на вже існуючий на сьогодні досвід цифрового фінансування в Україні, врахування його переваг та ризиків.

Одним з напрямків дослідження має бути використання цифрової валюти центрального банку у руслі цифрових фінансів розвитку для цільового фінансування відновлення та розвитку економіки України.

Література:

1. Закон України «Про Національну установу розвитку». м. Київ. 8 жовтня 2025 року. № 4622-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4622-20#Text>